

LAPVÉG

Jártam én Amerikában, láttam én az ottani tévében reklámokat, s meg kell mondjam, én a reklámok miatt szerettem legjobban, akkor, Amerikát. Elegánsak, szépek, változatosak voltak ezek a reklámok, úgy, nagyon tudtak tetszeni az ember fiának. Színek, fények, vizek, zenék. Ültem a bárgyú filmek előtt, mert ott többnyire csak ostoba szappanoperákat lehetett nézni – természetesen nem az előfizetett csatornákról van szó –, és alig vártam, hogy elkezdődjék a reklám.

Az idő telt, mondhatnánk úgy is, hogy múlt, a kommunisták kiüldöződtek innen, ki az országból, ki kisMagyarból, de az is lehet, kimentek önként, ezt mindmáig nem lehet tisztán tudni. Jött a demokratikus jogrend, jött tehát a reklám is, mint a demokratikus jogrend okvetlen és okvetetlen velejárója. A filmeket még nem transzírozzák szét a reklámok – ez nem vonatkozik a kábeltévékre, ahol már rendszeren transzíroznak –, úgy előtt, utána, úgy, csak, vannak. A tévében és az utcán is. A rádióban is. És itthon mégsem örülök nekik.

Három villanás, és megmagyarázom. Reklámozzák a tévében az Opel Astrát. Két kérdést tesznek fel. Szereti Ön a családját? Szeret Ön vezetni? Ha a válasz igen, akkor Ön nyilván Opel Astrát vásárol, vásárolt magának. De ha nem azt vett? Nekem egy kicsinyke Peugeot-m van. Mármost, én ugye, nem szeretem a családomat. Mármost, ugye, én nem szeretek vezetni. Enyhe szégyen. Hogy nem látom át, egyenes arányban az Astra és az én emberségemtelenységem.

Hajtok a Kőbányai út felől, felirat virít az új Aral benzinkút mellett: ARAL A BARÁTSÁGOS BENZINKÚT. Vajon, mit kell értenem ezen? Vannak barátságtalan benzinkutak? Ahol összevont szemöldökű kutasok herén rúgják az üzemanyagukból kifogyott, szerencsétlen autósokat? Vagy barátságtalan kutak vannak, akik ahelyett, hogy benzint pumpálnának ki magukból, szembeköpi az autósokat? Attól tartok, nem értem az üzenetet, bár az anyanyelvemen írták ki a szlogent.

A rekordot a szemtelenségben és ostobaságban számomra a Mol Rt. képviseli. Hallgatom a rádóban a reklámjukat. Vágó István kérdez – lám csak, a kurvulásnak nincsenek határai –, egy hang válaszol. S mi derül ki? Hogy a Mol-kutak környezetbarátok. Tessék csak belegondoni! Molék kitalálták a környezetbarát benzint. Attól tartok, világszabadalom. Ha nem, úgy törvénytelenység, s fel kéne jelenteni őket. De számomra nem ez a lényeg.

A lényeg az lenne, hogy a reklám nem a csalás, a hazudozás, az ostoba beköpek helye. Magyarországon az lett. Egy illúzióval kevesebb. Egy hónap múlva indulok Amerikába. Csak tiszta forrás(reklám)ból.

ZALÁN TIBOR